

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 5.2.2008
COM(2008) 55 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI
PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK
ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**A gyermekek különleges helyzetének figyelembevétele az Európai Unió külső
fellépéseiben**

{SEC(2008) 135}
{SEC(2008) 136}

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

A gyermekek különleges helyzetének figyelembevétele az Európai Unió külső fellépéseiben

1. BEVEZETÉS

Az Európai Unió szilárdan elkötelezett a gyermekek jogainak előmozdítása és alapvető szükségleteik kielégítése mellett, és e tevékenységeket mind belső, mind külső szakpolitikai szerves részének tartja. Ezen elkötelezettség keretében készült el a 2006. július 4-én elfogadott, *„Az EU gyermekjogi stratégiája felé”* című közlemény, amely a gyermekek jogaival foglalkozó hosszú távú uniós stratégia kialakításának folyamatát körvonalazza.

A 2006. évi közlemény egyik kezdeményezése a gyermekek érdekeinek a külkapcsolatokban való érvényesítését célzó cselekvési terv kidolgozása. *„A gyermekek jogainak a külkapcsolatokban való érvényesítése”* és a *„Gyermekek rendkívüli helyzetben és válsághelyzetben”* című mellékelt munkadokumentumokkal együtt e közlemény célja egy ilyen hosszú távú stratégia kialakításához való hozzájárulás a Tanács által 2007 decemberében elfogadott, *A gyermek jogainak előmozdítására és védelmére vonatkozó uniós iránymutatásokkal* kapcsolatban.

A mellékelt cselekvési tervek támogatják az EU fokozott szerepvállalását a gyermekek jogai tiszteletben tartására és előmozdítására irányuló globális kihívás vonatkozásában, valamint meghatározzák az Európai Bizottság egyedi fellépéseit.

2. MIÉRT VAN SZÜKSÉG A GYERMEKEK KÜLÖNLEGES HELYZETÉNEK FIGYELEMBE VÉTELÉRE AZ EU KÜLSŐ FELLÉPÉSEIBEN?

Eddig nem tulajdonítottak kellő jelentőséget társadalmi szempontból a gyermekeknek és egészséges fejlődésüknek, illetve jogaik teljes körű biztosításának. A gyermekek és a serdülők¹ a világ népességének egyharmadát, a legtöbb fejlődő országban pedig a népesség több mint felét teszik ki. Sajátos csoportot képeznek, amely különleges szükségletekkel és jogokkal rendelkezik. A gyermekek jogaival azonban sokan rendszeresen visszaélnak vagy figyelmen kívül hagyják azokat, véleményüket pedig még az őket közvetlenül érintő kérdésekre vonatkozó döntésekkel kapcsolatban sem lehet hallani.

A gyermekek és a fiatalok érdekében tett erőfeszítések a jövőben hozzák meg gyümölcsüket.. A megfelelő oktatási háttérrel, pozitív eszméssel, képességekkel és szociális felelősségérzettel rendelkező fiatalok minden bizonnyal olyan felnőttekké válnak, akik elkötelezettek a szilárd társadalmi értékek mellett, valamint készek és képesek közösségeik gazdasági és társadalmi fejlődéséhez építő módon hozzájárulni. Az ilyen pozitív

---

¹ A gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény alapján gyermeknek minősül minden 18 év alatti személy. A serdülőkre vonatkozó kiegészítő hivatkozás célja, hogy jobban tükrözze a 18 év alatti különböző korcsoportok önkéntes elhatárolódását.

tulajdonságokkal bíró gyermekek és fiatalok valószínűleg ugyancsak gondoskodó szülei lesznek saját gyermekeiknek.

Végül a gyermekek helyzetének előmozdítása révén biztosíthatjuk azt, hogy ne rendüljenek meg az államok alapjai, és biztosíthatjuk a fenntartható fejlődést, társadalmi kohéziót, stabilitást és emberi biztonságot nemzeti, regionális és globális szinten.

Vannak olyan bűncselekmények – például az emberkereskedelem –, amelyek a gyermekeket különösen érintik. Ezek ellen konkrét intézkedésekkel kell felvenni a küzdelmet annak érdekében, hogy megvédhessük a gyermekeket az erőszaktól és a kizsákmányolástól. A megelőző intézkedések mellett fontos az is, hogy a már bűncselekmény áldozatává vált gyermekeknek segítséget nyújtsunk talpraállításukhoz, felépülésükhöz és hosszú távú társadalmi beilleszkedésükhöz.

Az Európai Unió teljes körűen elkötelezett a millenniumi fejlesztési célkitűzések megvalósítása mellett. A millenniumi fejlesztési célkitűzések többsége a gyermekek és a serdülők jólétéhez és egészséges fejlődéséhez – többek között egészségükhöz, oktatásukhoz, valamint ivóvízzel és élelemmel való ellátásukhoz – kapcsolódik². A célkitűzések mindegyike olyan kulcsfontosságú kihívásokkal függ össze, melyek a világ sok részén veszélyeztetik a gyermekek mentális és fizikai fejlődését. Jelenleg úgy tűnik, hogy nem minden ország lesz képes a millenniumi fejlesztési célkitűzések megvalósítására. Tehát – hacsak nem hozunk olyan intézkedéseket, melyek a gyermekeket állítják a fejlesztési politikák középpontjába – a millenniumi fejlesztési célkitűzések megvalósításának valószínűsége jelentősen csökkenni fog.

Fontos, hogy az EU a gyermekeket helyezze külső fellépései, valamint fejlesztési és humanitárius segélypolitikái középpontjába, mivel ők a leginkább kiszolgáltatottak. Ennek oka fiatal koruk, viszonylagos tapasztalatlanságuk és a felnőttek nyújtotta gondoskodástól való függésük. A gyermekeket különösen súlyosan érintik azok a hatások, amelyek a családok felbomlásával, a kereskedelmi kizsákmányolással és az emberkereskedelemmel járnak. Ezenkívül különös veszélybe kerülhetnek az állam felbomlása és a fegyveres konfliktusok esetén. Ki vannak téve továbbá táplálkozási és egészségügyi kockázatoknak is, melyek normális fejlődésüket, sőt életüket is veszélyeztethetik.

A gyermekek jogai szorosan kapcsolódnak édesanyjuk jogaihoz. Az anyák szexuális és reprodukciós egészségének és jogainak hiánya, valamint az alapvető társadalmi védelem hiánya közvetlen következményekkel jár gyermekeik egészségére és jóllétére nézve. A terhességek egyharmada nem kívánt és nem tervezett terhesség; világszerte az anyák felét nem segíti gyakorlott szülésznő, és évente több mint 3 millió gyermek hal meg a szülés alatt vagy közvetlenül a szülés után bekövetkező komplikációk miatt. Sok gyermek viseli egész életében édesanyja terhesség alatti betegsége vagy a nem biztonságos szülés következményeit. Évente több mint 300 000 HIV-fertőzött gyermek születik³. Minden évben legalább 10 millió gyermek hal meg ötéves kora előtt, noha haláluk megelőzhető lett volna.

---

² A szegénységre és éhezésre (MDG1), az oktatásra (MDG2), a nemek közötti egyenlőségre (MDG3), a gyermekhalálozás csökkentésére (MDG4), illetve az anyák egészségére (MDG5), a szegénységgel összefüggő betegségekre (MDG6), valamint a vízellátásra és közegészségügyre (MDG7) vonatkozó millenniumi fejlesztési célkitűzések.

³ Egészségügyi Világszervezet 2005: Minden anya és gyermek fontos.

Az oktatás továbbra is nagy kihívást jelent. Világszerte 72 millió gyermek nem jár iskolába, és ezek 57%-a lány. Az oktatás színvonala azon gyermekek számára, akik elég szerencsések ahhoz, hogy iskolába járhassanak, igen változó⁴.

110 millió gyermek és serdülő végez gyermekmunkát, és ezeknek a gyermekeknek gyakorlatilag semmilyen lehetőségük nincsen arra, hogy részt vegyenek az oktatásban. Ezen gyermekek legtöbbször alkalmazása sérti a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló, 1973-ban aláírt ILO-egyezményben foglaltakat. Ezen túlmenően a munkahelyi feltételek gyakran veszélyesek, maguk a gyermekek pedig rabszolgamunkát végeznek vagy emberkereskedelem áldozatává válhatnak, amely sérti a kényszermunkáról szóló 29. ILO-egyezményt, valamint a gyermekmunka legrosszabb formáinak felszámolásáról szóló 182. ILO-egyezményt. Sok álláskereső fiatal igen nehezen talál magának tisztességes munkalehetőséget. A szakképzés és a készségfejlesztő programok gyakran nem elérhetők, és sok, a munkaerőpiacra újonnan belépő fiatal kénytelen a társadalmi védelmet nélkülöző informális gazdaságban munkát vállalni. A megfelelő oktatás a legfontosabb eszköz ahhoz, hogy a gyermekek és serdülők képesek legyenek aktív szerepet játszani társadalmukban és teljes mértékben hozzájárulni közösségeik fejlődéséhez.

A serdülő lányok szexuális és reprodukciós egészségének és jogainak hiánya elősegíti a szexuális erőszakot, a kényszerházasságot, a nem kívánt terhességet, és közvetlen hatással van a HIV-fertőzöttek növekvő számára a fejlődő országokban.

A következő gyermek- és serdülőcsoportok sajátos szükségletekkel rendelkeznek és különös kockázatnak vannak kitéve: etnikai vagy más kisebbségek tagjai, bevándorlók, lakóhelyüket elhagyni kényszerült vagy menekült gyermekek, fegyveres konfliktusokban érintettek, gyermekkatonák, árvák és szülői gondoskodás nélkül élők, HIV/AIDS fertőzöttek, fogyatékkal élők. Ők mindannyian különleges figyelmet igényelnek. A lányok különösen sebezhetőek és további kockázatoknak vannak kitéve.

A gyermekeket és a serdülőket aránytalanul súlyosan érintik a humanitárius válságok, akár emberi – mint a fegyveres konfliktusok –, akár természeti okokból erednek. Ilyen körülmények között a gyermekek körében jóval nagyobb arányban fordul elő az alultápláltság és a különböző megbetegedések, így a halálozási arány is magas. A gyalogsági aknák áldozatainak ugyancsak nagy hányadát teszik ki a gyermekek. Könnyű célpontot jelentenek a fegyveres csoportok toborzása, a szexuális kizsákmányolás, a kényszermunka és a nemzetközi emberkereskedelem tekintetében. Válsághelyzetek idején a hagyományos közösségi védelem és a támogató mechanizmusok meggyengülése, valamint a gyermekek családtól való elszakadása miatt az ilyen jellegű visszaélések megnövekednek. A hosszan tartó válságok súlyos hatással járnak az ilyen körülmények között felnövő gyermekekre, ezáltal „elveszett generációk” alakulhatnak ki, és állandósulhatnak a konfliktusok és válságok, mivel a gyermekek úgy nőnek fel, hogy csak az erőszakot és a bizonytalanságot ismerik. A válságövezetekben, illetve a lakóhelyüket elhagyni kényszerültek között vagy menekülttáborban élő lányok különösen ki vannak téve a családon belüli erőszak és a szexuális erőszak különböző formáinak.

E kihívásokon felül további problémát jelent, hogy a gyermekek és a serdülők véleményét általában nem hallgatják meg és nem veszik figyelembe azokon a tárgyalásokon és vitákon, amelyekben életüket családi, közösségi, helyi, nemzeti vagy akár nemzetközi szinten

---

⁴ UNESCO EFA (Oktatás Mindenkinnek) Globális monitoring jelentés 2007.

befolyásoló döntéseket hoznak. Ez pedig sérti a gyermek jogairól szóló egyezmény 12. cikkét⁵.

3. SZABÁLYOZÁSI KERET

A gyermekek jogai az egyetemes emberi jogok részét képezik, melyek tiszteletben tartásáért az EU kötelezettséget vállalt a nemzetközi és európai egyezmények, különösen a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény⁶ és annak két fakultatív jegyzőkönyve⁷ alapján. A gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény négy alapelvet határoz meg, melyek a gyermekeket érintő valamennyi fellépésre alkalmazandóak: a megkülönböztetésmentesség (2. cikk), a gyermek mindenek felett álló érdeke (3. cikk), a gyermek joga az életben maradáshoz és fejlődéshez (6. cikk), valamint a gyermek véleményének figyelembe vétele (12. cikk). Az Európai Unió a millenniumi nyilatkozatot és a millenniumi fejlesztési célkitűzéseket is támogatja. Támogatja továbbá a kairói menetrend és a Pekingi Cselekvési Platform teljes körű végrehajtását, melyek a gyermekek és a serdülők jogai vonatkozásában tartalmazznak rendelkezéseket. Végül az EU ugyancsak támogatja „A gyermekekhez igazított világ” című cselekvési tervet, melyet az ENSZ Közgyűlés gyermekek jogairól szóló különleges ülésének lezárásakor fogadtak el 2002-ben.

A gyermekek jogainak előmozdítását és alapvető szükségleteik kezelését úgy kell megvalósítani az Európai Unió külső fellépéseinek keretében, hogy azokat az emberi jogok előmozdítására vonatkozó általános uniós elkötelezettség szélesebb összefüggésében kell szemlélni. Az Európai Unió Alapjogi Chartája tartalmazza a gyermekek jogainak kifejezett elismerését (24. cikk), beleértve a gyermekek jogát a jólétükhöz szükséges védelemhez és gondoskodáshoz, véleményük szabad kifejezéséhez, valamint véleményük életkoruknak és érettségüknek megfelelő figyelembe vételéhez az őket érintő ügyekben.

„Az EU gyermekjogi stratégiája felé” című 2006. évi közlemény a gyermekek jogairól szóló hosszú távú uniós stratégia kidolgozásának folyamatát mutatja be, amely magába foglalja a megfelelőbb összehangolást, az érdekelt felekkel való tanácskozást, a gyermekek jogainak hatékonyabb érvényesítését, valamint a jelenlegi uniós fellépések gyermekekre gyakorolt hatásának értékelését. A közlemény uniós kötelezettségvállalásokat tartalmaz a kapcsolatépítés és a gyermekek képviselete előmozdítására és erősítésére nézve mind az EU-n belül, mind világszerte, és keresi a lehetőséget arra, hogy a gyermekeket hivatalosan bevonja a jogaikhoz és szükségleteikhez kapcsolódó tanácskozásokba és fellépésekbe. A közlemény javasolja továbbá a gyermekek jogaira vonatkozó mérőszámok felállítását, valamint a gyermekekhez kapcsolódó jelenlegi fellépések hatásának fokozottabb nyomon követését.

A jelenlegi egyedi uniós fejlesztési szakpolitikákon keresztül a külkapcsolatokban a gyermekek jogainak egy része érvényesül: így például az oktatáshoz⁸, az egészséghez⁹, a

---

⁵ „12. cikk: 1. Az Egyezményben részes államok az ítélőképessége birtokában lévő gyermek számára biztosítják azt a jogot, hogy minden őt érintő kérdésben szabadon kinyilváníthassa véleményét; a gyermek véleményét figyelemmel korára és érettségi fokára, kellően tekintetbe kell venni.”

⁶ A gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény és annak fakultatív jegyzőkönyvei teljes szövege a következő internetcímen érhető el: www.ohchr.org.

⁷ A gyermekek fegyveres konfliktusokban való részvételéről, valamint a gyermekkereskedelemlről, gyermekprostitúcióról és gyermekpornográfiáról.

⁸ Oktatás: a fejlődő országokban uralkodó szegénység csökkentésével összefüggésben az oktatásról és a képzésről szóló közlemény, valamint az oktatásról és szegénységről szóló későbbi tanácsi állásfoglalás.

foglalkoztatáshoz, a társadalmi beilleszkedéshez, a tisztességes munkalehetőségekhez¹⁰ és az emberkereskedelemhez kapcsolódó jogok¹¹. Az EU harmadik országokkal szemben gyakorolt emberi jogi és demokratizálási politikájában a gyermekek jogainak védelmét ugyancsak kiemelt figyelemmel kíséri, különösen *A gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról szóló EU-iránymutatások* végrehajtásának vonatkozásában¹². A Tanács nemrégiben fogadta el *A gyermek jogainak előmozdítására és védelmére vonatkozó uniós iránymutatásokat*¹³, a végrehajtási stratégiával együtt, amely kulcsfontosságú területként határozta meg a gyermekeket érintő erőszak valamennyi formája elleni küzdelmet. Az iránymutatás támogatja az intézményközi együttműködés előmozdítását és erősítését is. Továbbá az Európai Bizottság által támogatott kezdeményezéseket is tartalmaz a gyermekek jogairól, valamint a tagállamok és az Európai Unió intézményei által vállalt tevékenységek közötti összhang erősítéséről.

A bővítési folyamat is hathatós eszköz a gyermekek jogainak előmozdítására. Az EU-tagság egyik feltétele, hogy a tagjelölt országban megbízhatóan működjenek a demokráciát, a jogállamiságot, az emberi jogokat, valamint a kisebbségek tiszteletben tartását és védelmét szolgáló intézmények. Az Európai Tanács által 1993-ban Koppenhágában kialakított feltételek keretében a Bizottság támogatja a gyermekvédelmi reformot, és szorosan figyelemmel kíséri a gyermekek jogainak előrehaladását a csatlakozási folyamat során.

E közlemény azt is támogatja, hogy alakítsanak ki az Unió külső fellépései során rendelkezésre álló különféle eszközök alkalmazása révén integrált megközelítést a gyermekek jogainak nemzetközi szinten történő előmozdításával kapcsolatban. Kiindulópontként az a megállapítás szolgál, hogy a gyermekek és serdülők jogainak érvényesítése nem valósítható meg alapvető szükségleteik kielégítése nélkül.

Az EU által vészhelyzetekben nyújtott humanitárius segítség olyan válaszlépés, mely a szükségleteken alapul, és célja az élet védelme, az emberi szenvedés megelőzése és enyhítése, valamint az emberi méltóság megőrzése, az emberiség, a semlegesség, a pártatlanság és a függetlenség alapvető humanitárius elveinek tiszteletben tartása mellett. Ezen alapelvek arra utalnak, hogy humanitárius támogatást kizárólag a szükségletek alapján szabad nyújtani, különös tekintettel a népesség leginkább kiszolgáltatott tagjaira. Az EU ebben az összefüggésben különös figyelmet szentel a gyermekek és a serdülők szükségleteinek. A humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó határozatokat „pártatlanul, kizárólag az áldozatok szükségleteinek és érdekeinek figyelembe vételével kell meghozni”¹⁴. E határozatok hozzájárulnak „a fegyveres konfliktusok vagy természeti katasztrófák áldozatait emberi

---

⁹ Az egészségről és a szegénység csökkentéséről szóló közlemény, az egészségről és a szegénység csökkentéséről szóló tanácsi állásfoglalás, valamint a külső fellépésekben a szegénységgel összefüggő betegségekről szóló közlemény és cselekvési terv, illetve a kapcsolódó tanácsi következtetések. A külső fellépésekben a szegénységgel összefüggő betegségekről szóló közlemény és cselekvési program, valamint a hozzá kapcsolódó tanácsi következtetések.

¹⁰ „Tisztességes munka mindenki számára” című közlemény, az Európai Tanács által 2007. december 14-én elfogadott EU nyilatkozat a globalizációról.

¹¹ Az emberkereskedelemtől szóló közlemény is különös fontosságot tulajdonít a gyermekeknek és az emberkereskedelem globális dimenziójának.

¹² Az Európai Unió Tanácsa által 2003. december 8-án elfogadott EU-iránymutatás a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról.

¹³ http://ec.europa.eu/external_relations/human_rights/guidelines/01_deathpenalty_1998/guidelines1_en.pdf.

¹⁴ A Tanács 1257/96/EK rendelete a humanitárius segítségnyújtásról.

jogainak védelméhez”¹⁵, és az alkalmazandó nemzetközi joggal összhangban hajtják őket végre.

Az EU a konkrét földrajzi régiókban élő gyermekekre vonatkozóan is tett kötelezettségvállalásokat. Így például a cotonou-i megállapodás az emberi jogokkal és a gyermekek jogaival kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz, többek között a fiatal állampolgárok közéletben való aktív részvételéről¹⁶. Az Afrikára, a karibi térségre és a csendes-óceáni térségre vonatkozó uniós stratégiák tekintetében kulcsfontosságú területnek számítanak a következők: a gyermekek jogai, a gyermekmunka, az oktatás, az egészségügy és alapszolgáltatások, valamint a veszélyeztetett gyermekeknek szentelt különös figyelem. Az Európai Szomszédosági és Partnerségi Támogatási Eszközök külön hivatkozást tartalmaznak a gyermekek jogaira (a gyermekmunkát is beleértve) mint a közösségi segítségnyújtás vonatkozásában támogatható együttműködési területek egyikére. A Latin-Amerikára vonatkozó uniós stratégiában és a 2006. évi EU–LAC csúcstalálkozón részt vevő miniszterek bécsi nyilatkozatában kötelezettségvállalásokat tettek „a gyermekek jogainak tiszteletben tartásának és végrehajtásának biztosítására” (5. cikk), valamint elismerték „a gyermekek és a fiatalok védelmét szolgáló egyedi közpolitikák létrehozásának és a szegénység körforgása megszüntetésének szükségességét”. A gyermekkereskedelem elleni küzdelem terén az EU és a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége (ASEAN) közötti fokozott együttműködést vázolja fel kimondottan a 2007 novemberében tartott EU–ASEAN csúcstalálkozón elfogadott cselekvési terv.

4. AZ EU VÁLASZÁNAK JELLEGE

E közlemény célja – „*A gyermekek jogainak a külkapcsolatokban való érvényesítése*” című mellékelt cselekvési tervvel, valamint a „*Gyermekek rendkívüli helyzetben és válsághelyzetben*” című mellékelt munkadokumentummal együtt –, hogy a harmadik országokban élő gyermekek jogainak védelmére és előmozdítására irányuló, átfogó uniós megközelítés keretét kialakítsák. E megközelítésnek a gyermekek jogaira nézve holisztikus és egyetemesen alkalmazandó nézetet kell alapulnia, valamint átfogóbb fejlesztési és a szegénység csökkentését célzó stratégiákba kell illeszteni.

A gyermekek és a serdülők helyzetének sajátossága minden országban, alterületen vagy régióban megköveteli, hogy minden körülményt egyenként elemezzenek annak megállapítása érdekében, hogy az EU számára a lehetséges eszközök közül melyik nyújtja a legmegfelelőbb választ. Sok ország kormánya nem képes és/vagy nem eléggé elkötelezett a gyermekek jogainak előmozdítására és védelmére. Az EU és az Európai Fejlesztési Alap különböző szakpolitikai és pénzügyi eszközei vonatkozásában az eszközök kölcsönös kiegészítő

---

¹⁵ „Az Európai Unió szerepe az emberi jogok és a demokratizálás előmozdításában harmadik országokban” COM(2001) 252 közlemény.

¹⁶ A 26. cikk (fiatalokkal kapcsolatos ügyek) megállapítja, hogy „az együttműködés támogatja a gyermekek és a fiatalok jogainak védelmét célzó politikákat, intézkedéseket és műveleteket, különös tekintettel a leánygyermekekre”, valamint „a fiatal állampolgárok közéletben való aktív részvételének előmozdítását.”

A 33. cikk (intézményfejlesztés és kapacitásbővítés) kimondja, hogy „az együttműködés módszeres figyelmet fordít az intézményi szempontokra, és ebben az összefüggésben támogatja az AKCS-államok azon erőfeszítéseit, amelyek olyan struktúrák, intézmények és eljárások kifejlesztésére irányulnak, melyek elősegítik minden emberi jog és alapvető szabadság egyetemes fenntartásának és teljes mértékű tiszteletben tartását, illetve betartását.”

jellegének hatékony biztosítása elengedhetetlen. Az EU a következők szerint használja ki és hangolja össze maximálisan a külső fellépései során rendelkezésre álló eszközök használatát:

- (1) *A gyermekek és a serdülők a fejlesztési együttműködésben:* Azokban az országokban, ahol a pénzügyi és intézményi kapacitások túl gyengék annak biztosítására, hogy a gyermekek elfogadható életkörülményekhez és alapszolgáltatásokhoz juthassanak, az EU-nak a legteljesebb mértékben ki kell használnia e célra a fejlesztési együttműködést, valamint a szegénység gyökeres felszámolására irányuló intézkedéseket. Ugyanakkor a gyermekek és a serdülők jogainak és szükségleteinek a különböző nemzeti politikákon keresztül is hatékonyan érvényre kell jutnia.
- (2) *A gyermekek és a serdülők a kereskedelempolitikában:* Az EU kereskedelempolitikájának kialakításakor teljes mértékben figyelembe veszik annak igényét, hogy e politika összhangban álljon a gyermekek jogainak védelmével és előmozdításával. A gyermekek jogainak előmozdítása a fenntartható fejlődés átfogóbb menetrendjének része a kereskedelempolitika vonatkozásában. A kétoldalú megállapodásokban a gyermekek jogainak kérdését a munkaügyi előírások részeként rendezik.
- (3) *A gyermekek és a serdülők a politikai párbeszédben:* Az EU és a nemzeti hatóságok közötti politikai párbeszéd központi szerepére tekintettel, a partnerországokkal folytatott megbeszélések során rendszeres figyelmet kell szentelni a gyermekek jogairól szóló egyezményben foglalt kötelezettségek végrehajtásának. Ugyanez vonatkozik az EU nemzetközi fórumokon történő fellépéseire is.
- (4) *Regionális és globális fellépések:* A nemzetek feletti kérdések kezelése érdekében az országok szintjén történő fellépéseket megfelelő regionális és globális szintű fellépésekkel kell kiegészíteni.
- (5) *A gyermekek és a serdülők önrendelkezési lehetőségének megerősítése:* Az EU-nak a gyermekek jogaival kapcsolatos kötelezettségek teljesítése tekintetében fennálló kapacitáshiányt oly módon kell ellensúlyoznia, hogy megfelelő jogokkal ruházza fel a gyermekeket és a serdülőket annak érdekében, hogy az őket közvetlenül érintő ügyek kapcsán tevékeny szerepet játszassanak.
- (6) *A gyermekek és a serdülők a humanitárius segítségnyújtásban:* A konfliktus szélén álló, jelenleg is abban lévő vagy abból kilábaló országokban a gyermekek szükségleteit gyakran nem ismerik fel vagy figyelmen kívül hagyják, jogaikat pedig rendszeresen megsértik. A humanitárius segítségnyújtást ezenkívül a természeti katasztrófákból eredő humanitárius válságok esetében is alkalmazzák, amikor a kormányok túlterheltek, vagy képtelenek, illetve nem hajlandóak cselekedni. A humanitárius segítségnyújtás többek között három, a gyermekekhez kapcsolódó kritikus probléma rendezésére irányul válságok vagy vészhelyzetek során:
  - (a) családjuktól elszakított vagy felnőtt felügyelete nélküli gyermekek,
  - (b) fegyveres erővel vagy fegyveres csoportokkal kapcsolatban lévő gyermekek,
  - (c) gyermekek oktatása vészhelyzetek idején.

Az e közleményhez csatolt munkadokumentumok nagyobb részletességgel mutatják be a gyermekeket érintő aggályos kérdések külső kapcsolatokba történő beillesztését, valamint a gyermekek helyzetét a humanitárius segítségnyújtás összefüggésében.